

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
یازده	مقدمه مترجم
۱	فصل اول: چرا زبان‌شناسان شناختی باید به روش‌های تجربی بیشتر اهمیت دهند؟ <i>ریموند دابلیو. گیبز جونیور</i>
۱	۱. مقدمه
۲	۲. اشکال درون‌نگری
۶	۳. آیا زبان‌شناسان شناختی از روش‌های تجربی استفاده می‌کنند؟
۹	۴. چالش‌های زبان‌شناسی شناختی
۱۲	۵. برخی از روش‌های مرتبط
۱۲	۵-۱. تصاویر ذهنی
۱۵	۵-۲. قضاوت‌های مقید به بافت درباره‌ی معنای استعاری
۱۷	۵-۳. شمّ جسم‌یافته و استنتاج‌های استعاری
۱۹	۵-۴. هر روشی مؤثر نیست
۲۰	۶. حرکات جسمانی و درک استعاره
۲۴	۷. جمع‌بندی: زبان‌شناسان شناختی اجباری به انجام دادن آزمایش ندارند
۲۷	فصل دوم: مقدمات روش‌های آزمایشی برای پژوهشگران زبان <i>مونیکا گونسالس - مارکس و همکاران</i>
۲۷	۱. مقدمه
۲۸	۲. آزمودن به‌واسطه‌ی آزمایش
۲۹	۳. خواندن مقاله‌ی پژوهشی
۲۹	۳-۱. عنوان
۳۰	۳-۲. نویسندگان و وابستگی سازمانی
۳۰	۳-۳. محل انتشار
۳۰	۳-۴. سال انتشار
۳۱	۳-۵. چکیده
۳۱	۳-۶. مقدمه

صفحه	عنوان
۳۲	۳-۷ روش شناسی
۳۳	۳-۸ نتایج
۳۴	۳-۹ بحث
۳۴	۳-۱۰ منابع
۳۴	۴. انواع مقالات دیگر
۳۵	۵. روش علمی
۳۸	۶. اجرای پژوهش
۳۹	۶-۱ بخش اول: مقدمه - گام‌های فکر کردن و خواندن
۴۷	۶-۲ بخش دوم: گام‌های عملی
۶۶	۷. عوامل دیگر زیستی
۶۷	۷-۱ انواع گروه‌بندی‌های انسانی
۷۱	۷-۲ توانایی زبانی
۷۲	۸ سوگیری بومی در تفسیر پدیده‌های شناختی
۷۳	۸-۱ سوگیری ارزیابانه زبان
۷۳	۸-۲ متمایز کردن متغیرهای دوحالتی و پیوسته
۷۴	۸-۳ اثر بارنوم
۷۵	۸-۴ سوگیری همانندسازی
۷۶	۸-۵ خطای بنیادی اسناد
۷۶	۸-۶ همبستگی به معنای علیت نیست
۷۷	۹. نتیجه‌گیری
۸۰	فصل سوم: آمار استنباطی در زبان‌شناسی شناختی تجربی
	رافائل نیونز
۸۰	۱. مقدمه
۸۱	۲. چه شواهدی در زبان‌شناسی شناختی، «تجربی» شمرده می‌شوند؟
۸۵	۳. آمار توصیفی در برابر آمار استنباطی
۸۶	۴. متغیرها و آزمایش‌ها
۹۰	۵. اندازه‌گیری و مقیاس‌های اندازه‌گیری
۹۱	۵-۱ مقیاس اسمی
۹۱	۵-۲ مقیاس ترتیبی
۹۲	۵-۳ مقیاس فاصله‌ای
۹۳	۵-۴ مقیاس نسبی
۹۴	۶. نمونه و جامعه
۹۶	۷. احتمالات و منطق فرضیه‌آزمایی

صفحه	عنوان
۱۰۴	۸. آمار استنباطی پارامتری و ناپارامتری
۱۰۵	۸-۱ آزمون t (تی)، آزمونی پارامتری
۱۱۰	۸-۲ تحلیل واریانس (آنوا)، آزمونی پارامتری
۱۱۵	۸-۳ آزمون χ^2 (مجذور خی)، آزمونی ناپارامتری
۱۲۱	۹. پس گفتار
۱۲۶	فصل چهارم: مطالعه فضاهای ذهنی از روی حرکات بدن
	<i>ایو سوئیتسر</i>
۱۲۶	۱. مقدمه
۱۲۹	۲. ایما اشاره به مثابه راهرویی مخفی به سوی شناخت
۱۳۵	۳. ترانویسی
۱۳۷	۴. ایما اشاره، شمایل گونگی و سطوح انتزاع
۱۴۳	۵. ایما اشاره و سطوح محتوا
۱۴۸	۶. ایما اشاره، زاویه دید و نماگرها
۱۵۴	۷. نتیجه گیری
۱۶۱	فصل پنجم: روش های آزمایشی در معنی شناسی شبیه سازی
	<i>بنجامین برگین</i>
۱۶۱	۱. معنی شناسی شبیه سازی و درک زبان
۱۶۴	۲. اثر سازگاری
۱۶۶	۲-۱ جهت گیری و شکل تلویحی شیء
۱۶۹	۲-۲ اثر سازگاری کنش - جمله
۱۷۲	۲-۳ مسائل طراحی آزمایش در روش های مبتنی بر اثر سازگاری
۱۷۴	۳. اثر تداخل
۱۷۵	۳-۱ اثر تداخل دیداری
۱۸۱	۳-۲ تأثیرات تداخل حرکتی
۱۸۷	۳-۳ تداخل یا سازگاری؟
۱۸۸	۴. اثر زمان شبیه سازی
۱۹۲	۵. تصویربرداری عصبی
۱۹۵	۶. نتیجه گیری
۲۰۰	فصل ششم: روش های تجربی در مطالعه بازنمایی ذهنی زبان
	<i>یوری هسن و راشل گیورا</i>
۲۰۰	۱. مقدمه
۲۰۲	۲. قضاوت واژگانی و وقفه های زمانی نامبری

صفحه	عنوان
۲۰۲	۲-۱ منطق زیربنایی
۲۰۳	۲-۲ مثال‌ها
۲۰۵	۲-۳ ملاحظات دیگر
۲۰۶	۳. سنجه‌های حافظه
۲۰۶	۳-۱ منطق زیربنایی
۲۰۷	۳-۲ مثال‌ها
۲۱۰	۳-۳ ملاحظات دیگر
۲۱۱	۴. سنجه‌های بازشناسی اقلام
۲۱۱	۴-۱ منطق زیربنایی
۲۱۲	۴-۲ مثال‌ها
۲۱۴	۴-۳ ملاحظات دیگر
۲۱۵	۵. زمان خواندن
۲۱۵	۵-۱ منطق زیربنایی
۲۱۵	۵-۲ مثال‌ها
۲۱۹	۵-۳ ملاحظات دیگر
۲۱۹	۶. سنجه‌های خوداظهاری: فهرست کردن مشخصه‌ها، انتخاب مشخصه‌ها
۲۱۹	۶-۱ منطق زیربنایی
۲۲۰	۶-۲ مثال‌ها
۲۲۳	۶-۳ ملاحظات دیگر
۲۲۴	۷. اثر درک [زبان] بر تکلیف‌های پس‌آیند
۲۲۴	۷-۱ منطق زیربنایی
۲۲۴	۷-۲ مثال‌ها
۲۲۸	۷-۳ ملاحظات دیگر
۲۲۹	۸. جمع‌بندی
۲۳۳	فصل هفتم: حرکات چشم در زبان و شناخت
	دانیل سی. ریچاردسون و همکاران
۲۳۳	۱. نقش حرکات چشم در سامانه بینایی
۲۳۵	۲. اهمیت حرکات چشم برای روان‌شناسان شناختی
۲۳۷	۳. ادراک و کنش
۲۴۰	۴. شناخت
۲۴۷	۵. زبان
۲۵۲	۶. روش‌شناسی حرکات چشم

صفحه	عنوان
۲۵۲	۶-۱ انتخاب ردیاب چشمی
۲۵۸	۶-۲ کالیبراسیون
۲۵۹	۶-۳ پارامترهای نمایش
۲۵۹	۶-۴ کدگذاری «مخفی»
۲۶۰	۶-۵ راحتی آزمودنی
۲۶۰	۶-۶ تمرین
۲۶۱	۷. جمع‌بندی
۲۶۹	فصل هشتم: روش‌های مطالعه مبانی زبان‌شناسی شناختی در کودکان
	<i>آماندا برندن و همکاران</i>
۲۶۹	۱. مقدمه
۲۷۰	۲. پارادایم خوگیری
۲۷۰	۲-۱ منطق زیربنایی
۲۷۲	۲-۲ روال کار
۲۷۴	۲-۳ ارتباط خوگیری با مطالعات زبان‌شناسی شناختی
۲۷۶	۳. پارادایم نگاه کردن ترجیحی بیناوجهی
۲۷۶	۳-۱ منطق
۲۷۸	۳-۲ روال کار
۲۸۲	۳-۳ ارتباط پارادایم بیناوجهی با مطالعات زبان‌شناسی شناختی
۲۸۳	۴. فراگیری فعل: مطالعه‌ای موردی
۲۸۳	۴-۱ مسئله فراگیری فعل
۲۸۶	۴-۲ رویکرد زبان‌شناسی شناختی به مسئله فراگیری فعل
۲۸۷	۴-۳ توجه به مدلول‌های بالقوه افعال در رویدادهای غیر زبانی
۲۹۰	۴-۴ مقوله‌بندی مسیر و شیوه در رویدادهای حرکتی
۲۹۲	۴-۵ استفاده از سرنخ‌های جهانی و زبان‌ویژه در فراگیری فعل
۲۹۶	۵. جمع‌بندی
۳۰۱	فصل نهم: ای آرپی و زبان‌شناسی شناختی
	<i>سیانا کولسن</i>
۳۰۱	۱. مقدمه
۳۰۳	۲. ای‌ای‌جی و ای آرپی‌ها
۳۰۳	۲-۱ ای‌ای‌جی
۳۰۵	۲-۲ ای آرپی
۳۰۸	۲-۳ مؤلفه‌های ای آرپی

صفحه	عنوان
۳۱۰	۳. ای آرپی های حساس به زبان
۳۱۱	۳-۱ مؤلفه N۴۰۰
۳۱۴	۳-۲ مؤلفه ال پی ان (LPN)
۳۱۴	۳-۳ مؤلفه ال ای ان (LAN)
۳۱۵	۳-۴ مؤلفه P۶۰۰
۳۱۶	۳-۵ پتانسیل های قشری آهسته
۳۱۷	۴. ای آرپی ها و زبان شناسی شناختی
۳۱۷	۴-۱ قاب ها
۳۲۲	۴-۲ استعاره
۳۲۴	۴-۳ شمایل گونگی
۳۲۶	۵. ملاحظات در باب تحقیقات ای آرپی
۳۲۷	۵-۱ محدودیت های تحقیقات ای آرپی
۳۳۰	۵-۲ چشم انداز آتی
۳۳۷	واژه نامه

مقدمه مترجم

زبان‌شناسی شناختی از زمان پیدایش تاکنون همواره زبان را در ارتباط با سایر قوای شناختی و تجربه جسمانی انسان مطالعه کرده است. در این میان، آنچه زبان‌شناسی شناختی را از دیگر مکتب‌های زبان‌شناسی متمایز کرده، تعهد آن به واقعیت روان‌شناختی نظریه‌هایش بوده که موجبات نزدیکی زبان‌شناسان شناختی و روان‌شناسان شناختی را فراهم آورده است. اما عاملی که همواره شک و تردید محققان علوم تجربی و شناختی مجاور نظیر روان‌شناسی شناختی را نسبت به نظریه‌های زبان‌شناسی شناختی برانگیخته، استفاده زبان‌شناسان شناختی از شمّ زبانی در صورت‌بندی نظریه‌هایشان بوده است. با این حال، در سال‌های اخیر آگاهی فزاینده‌ای حول این ایده شکل گرفته است که نظریه زبانی باید مبتنی بر مشاهده کاربرد زبان، آزمایش‌های تجربی مؤید اعتبار نظریه و به‌طور کلی دانش کارکرد سیستم شناختی باشد. زبان‌شناسان شناختی حرکت تازه‌ای را با هدف انجام دادن مطالعات تجربی آغاز کرده‌اند تا مدعاهای نظری آزموده شوند و تبیینی منسجم از ارتباط میان زبان و شناخت به‌دست آید.

کتاب پیش رو به معرفی روش‌های تجربی در تحقیقات زبان‌شناسی شناختی می‌پردازد. این کتاب برای نیل به دو هدف ترجمه شده است. هدف نخست، به سنت روش‌شناختی تحقیقات زبان‌شناسی در ایران معطوف است. مطالعات شناختی زبان در ایران عمدتاً با روش‌های شمّی و شهودی انجام می‌شوند، در حالی که امروزه تحقیقات زبان‌شناسی شناختی در دنیا سمت و سویی تجربی و داده‌بنیان پیدا کرده‌اند. هدف دوم، پاسخگویی به نیازهای آموزشی و دانشگاهی است. رشته علوم شناختی زبان به‌تازگی در برخی از دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های ایران راه‌اندازی شده است، در حالی که منبع درسی جامعی که به‌طور انحصاری به روش‌های تحقیق تجربی در زبان‌شناسی شناختی اختصاص داشته باشد وجود ندارد. ترجمه این کتاب علاوه بر پاسخگویی به نیازهای آموزشی - پژوهشی دانشجویان و محققان این رشته، موجب معرفی، به‌کارگیری و ترویج معادل‌های علمی فارسی در حوزه روش‌شناسی زبان‌شناسی شناختی می‌شود.

کتاب اصلی ۱۸ فصل دارد که از این میان ۹ فصل برای ترجمه به صورت گزینشی انتخاب شده‌اند به این دلیل که بعضی از فصل‌ها به مطالعات موردی در باب زبان انگلیسی اختصاص دارند که ممکن است برای کتابی مقدماتی با مخاطب فارسی زبان جذابیت نداشته باشند. در گزینش فصل‌ها سعی بر این بوده است فصل‌هایی انتخاب شوند که به اصول و روش‌های کلی حاکم بر تحقیقات تجربی در زبان‌شناسی شناختی (حتی الامکان فارغ از داده‌های یک زبان خاص) توجه داشته‌اند. سازماندهی فصل‌های کتاب از این قرار است: فصل اول برای تغییر نگرش به نظریه‌ها و روش‌های زبان‌شناسان شناختی برای پاسخگویی بهتر به نیازهای یک رشته علمی، پیشنهادهایی ارائه می‌دهد. در این فصل همچنین راهکارهای افزایش اعتبار روش‌های زبان‌شناسی شناختی و اهمیت ابطال‌پذیری در نظریه‌های زبان‌شناسی شناختی تشریح می‌شود. فصل دوم مقدمات روش‌های آزمایشی را با مد نظر قرار دادن پژوهشگران تازه کار ارائه می‌دهد. این مقدمات طرح آزمایشی، فرضیه‌ها، گروه‌های آزمایش و گردآوری داده‌ها را شامل می‌شوند. در این فصل همچنین شیوه سازماندهی و نگارش قسمت‌های مهم مقالات علمی تشریح شده است. فصل سوم مکمل فصل دوم بوده، برخی از روش‌های آزمایشی و آماری برای داده‌های پارامتری و ناپارامتری را تشریح می‌کند. فصل چهارم با استفاده از روش مطالعه ایماشاره‌های پیراژبانی به مطالعه فضاهای ذهنی می‌پردازد که یکی از نظریه‌های مهم زبان‌شناسی شناختی است. این فصل بر اهمیت روش شناختی ایماشاره‌ها به عنوان ابزاری برای مطالعه شناخت و تفکر استعاری تأکید دارد. فصل پنجم روش‌هایی را برای بررسی فرضیه جسم‌یافتگی به منظور مطالعه تصویرسازی و شبیه‌سازی‌های ذهنی به هنگام درک زبان معرفی می‌کند. فصل ششم نیز روش‌های متنوعی را برای مطالعه‌های بازنمایی‌های ذهنی زبان ارائه می‌کند. این روش‌ها، روش‌های زمان خواندن، آماده‌سازی و روش‌های خودگزارشی را در بر می‌گیرند. فصل هفتم به اهمیت فناوری ردگیری حرکات چشم در تحقیقات زبان‌شناسی شناختی از جمله درک زبان، مدل‌های ذهنی و حافظه معنایی می‌پردازد. سازوکار این روش‌شناسی و انواع سیستم‌های ردگیری حرکات چشم در این فصل توضیح داده شده‌اند. همچنین برخی از مطالعات صورت گرفته در این حوزه نیز تشریح شده است. فصل هشتم به چالش‌های مطالعه زبان بر روی کودکان می‌پردازد و برای بررسی نظریه‌های زبان‌شناسی شناختی بر روی کودکان، روش‌های منحصر به فردی معرفی می‌کند. یکی از این نظریه‌ها، نظریه کدگذاری مؤلفه‌های معنایی (نظیر شیوه و مسیر حرکت) تالمی در عناصر زبانی

است. فصل نهم به معرفی و کاربرد فناوری مغزنگاری الکتریکی (ای‌ای‌جی) در تحقیقات زبان‌شناسی شناختی (از جمله پردازش نحوی و معنایی) اختصاص دارد. محققان به‌واسطه این فناوری به ثبت پتانسیل‌های وابسته به رویداد (ای‌آرپی) از آزمودنی‌ها می‌پردازند و با تحلیل این پتانسیل‌ها می‌توانند فرضیه‌های مختلف زبان‌شناسی شناختی را بیازمایند.

در خاتمه لازم می‌دانم از دوست خوبم جناب آقای دکتر مهدی احمدی، مدیر گروه زبان‌شناسی سازمان سمت، تشکر کنم که نه تنها از ایده ترجمه این کتاب حمایت کردند، بلکه با پیشنهادها و نظرات مفیدشان، در فرایند آماده‌سازی کتاب به من یاری رساندند. همچنین از زحمات ویراستار محترم سرکار خانم لشکری‌نژاد کمال تشکر را دارم که با دقت نظر خود به بهبود کیفیت اثر کمک کردند. از همسر مهربانم نیز که در طول مدت ترجمه این کتاب صبورانه مرا همراهی کرد، سپاسگزارم. امید دارم با این کتاب گام کوچکی در معرفی و ترویج زبان‌شناسی شناختی و روش‌های تجربی مطالعه زبان در ایران برداشته شود.

رامین گلشائی

آذر ۱۳۹۸